

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/2 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/2 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/2 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oră 6 cr.
a treia-oră 5 cr., și timbru de 30 cr.Redacția și administrația: Strada Poplăci Nr. 15.
Telefon Nr. 14.

Se prenumeră și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscripte nu se înapoiază.

Nimeri singuratici la 5 cr. se vând la „Tipografia”, soc. pe acțiuni.

Reforme militare.

(p.) Triumf! Colosal triumf! striga de o bună bucată de vreme întreaga presă jidano-maghiară din „fericită” noastră țeară, fără deosebire de colorit politic, și pe toate tonurile șovinismului maghiar.

Osana! Îndoit și întreit osana!, răspunde ceata patrioților patentati din toate unghiurile țării.

Osana guvernului Bánffy, care a știut să stoarcă dela coroană acest netăgăduit favor, la care nu se aștepta nime, poate nici Bánffy însuși.

Baronul Bánffy earăși, din a sa parte, așază la dosar numeroase adrese de felicitare, încredere și aderență ce i se trimit din partea tuturor sușilor sei, își freacă mulțumit mâinile, și cu șiretenia înăscută își zice: așa se câștigă opiniunea publică pentru — *cuota*!

Ear' noi? Noi nu strigăm nici *triumf*, nici *osana*, ci stăm în tăcere și așteptare, ca atunci, când ne va bate la ușă perceptorul de dare și executorul de stat, — se ne putem deschide punga și să plătim.

Și eac'asa, vom face și noi ceva; pentru că așa a lăsat Dumnezeu ca fiecare să facă aceea-ce poate. Unii strigă și se laudă, alții tac și plătesc.

De făcut facem însă toți câte ceva; facem dar' și noi aceea că plătim pentru alții.

Despre ce e vorba? Despre noule *concesiuni*, noule *favoruri* făcute Maghiarilor cu ridicarea școalei lor de honvezi din Budapesta la rangul de academie egală intru toate cu celelalte două academii militare din Austria, și despre celelalte reforme militare, cuprinse în noule proiecte de legi prezentate nu de mult dietei maghiare.

N'avem ce zice; concesiunile făcute Maghiarilor pe terenul militar, sânt intru adevăr mari, aproape fenomenale, încât au tot dreptul să se bucure și se aducă osanale și elogiuri guvernului.

Nu mai cât, meritul nu e de loc al guvernului și nici al partidului dela putere. Nici unul nici altul nu are și nu a avut nici când în programul său acest postulat, această dorință națională *maghiară*; ear' atunci, când contele Apponyi și partidul său cereau cu insi-

stență esoperarea acestui lucru, nici guvernul și nici partidul liberal nu l'a spriginit, din contră, l'a combătut din toate puterile și cu toate argumentele, posibile și imposibile.

În timpul din urmă nu a cerut apoi nici partidul lui Apponyi mai mult acordarea acestor concesiuni, cari acum au venit ca din senin, fără a se aștepta nime la ele, fără a le fi solicitat cineva, s'ar pute zice că din *propria inițiativa a coroanei*.

Cum s'a putut întâmpla acest lucru? Să vedem însă întâi în ce stau aceste concesiuni, cari au scos din sârte întreaga nație, singură alcătuitoare de stat din Ungaria.

Două la număr sânt proiectele de legi, prezentate dietei maghiare, și referitoare la reformele militare. Un proiect sună despre înmulțirea locurilor gratuite pe seama Maghiarilor, în institutele militare *comune* de creștere, — ear' celalalt despre ridicarea Ludovicei din Budapesta la rangul unei academii de honvezi, cu limba de propunere *maghiară*, și despre crearea a trei școale nouă de cadeți pe seama honvezilor, tot cu limba *maghiară* ca limbă de propunere.

Atât școalele de cadeți, cât și academia din Budapesta, au să pregătească sucrescența necesară pe seama corpului ofiteresc al honvezei maghiare.

La aparență lucrul nu e atât de mare cum s'ar crede, și cum în adevăr e, când luăm în socotină, că tot aceste noule proiecte de legi dispun, că elevii cari absolvă Academia de honvezi din Budapesta, *pot să intre* totdeauna în armata comună, dacă pricep intru atâta limba germană, ca serviciul militar să nu sufere scădere.

Să explicăm lucrul. În academia *maghiară* militară se vor crește în fiecare an câte trei sute de oficeri, în limba *maghiară*.

Toți nu vor pute fi aplicați la honvezi, ci cea mai mare parte din ei vor fi primiți în armata comună, căci atâta vor înveța ei nemțește, cât se cere ca „serviciul să nu sufere scădere”.

Pe calea aceasta, în câțiva ani toate regimentele armatei comune din Ungaria vor fi provăzute cu oficeri, nu numai Maghiari de origine, dar' crescuți în limba maghiară și în *spirit maghiar*, căci cu-noscând șovinismul maghiar, o luăm la sigur, că în fiecare sesiune a delegațiilor, patrioții noștri vor cere, ca „*fiii*”

lor, crescuți în academia din Budapesta, să nu fie cumva împărțiți pe la regimente nemțești, ori cehice, ci să rămână în țeară!

Spiritul maghiar se va introduce dar' și în armata comună, ear' cu timpul se va introduce chiar și limba maghiară ca limbă de instrucție militară, cu un cuvânt regimentele armatei comune din Ungaria se vor rupe de cele din Austria, și vor forma o armată separată, cu limba *maghiară* ca limbă *oficioasă a armatei*.

Limbei maghiare i-s'a deschis dar' calea pe care poate intra și în armata comună, de unde sigur, că va scoate cu timpul, în parte, limba unitară germană.

Așa credem noi că se vor desvolta lucrurile, și tot aceasta o prevestesc și foile germane din străinătate, între ele chiar și *Münchener Allg. Zeitung*, cari toate de-a rândul, cu noi dimpreună, nu pot să-și dea seamă despre motivul care a înduplecat cercurile dătătoare de ton să facă aceste concesiuni.

Cele mai multe le aduc în legătură cu *cuota*, și cred că acesta e prețul votării unei *cuote* mai însemnate din partea Maghiarilor.

Noi credem că numai pentru atâta ar fi fost jertfa prea mare; și sântem mult mai aplicați a crede, că însemnatele aceste concesiuni s'au făcut Maghiarilor — după cum am mai spus-o odată, — numai pentru aceea, ca contele Apponyi, al cărui postulat îl formau, să i-se poată deschide largul spre fotoliul ministerial.

Adecă: Coroana e convinsă, că în Ungaria domnește azi o corupție, cărei asemenea nu mai poate exista, și știe că ea e isvorită din actualul sistem de guvernare; voeste deci să facă posibilă venirea la putere a celui om, care de când a intrat pe terenul vieții publice politice, a combătut *corupția*, și s'a arătat totdeauna de cel mai intransigent dușman al ei.

În direcțiunea aceasta vor fi informat curtea din Viena cercurile cari stau aproape de curte, și stau foarte aproape acum și de Apponyi, în urma căsătoriei sale, ear' Coroana, care ar dori ca cel puțin în una din țările monarhiei se aibă stări normale și sănătoase de lucruri, a adus jertfa pe care a adus-o.

Se poate că nu va fi așa, dar' se poate că așa ar se fie. Ear' dacă așa va fi, atunci jertfa s'a adus în zădar, căci pentru majoritatea popoarelor din

țeară un cabinet Apponyi nu va fi cu nimic mai bun ca celelalte guverne maghiare, pe cari le-am avut dela dualism încoace.

Asigurarea aceasta o dăm de pe acum, tuturor acelor, cari așteaptă minuni dela nobilul conte Apponyi.

Sibiu, 10 Iunie n.

Șișpanii la Bánffy. Înainte cu cinci ani, au luat șișpanii din Ungaria și Croația hotărârea de a se întâlni în fiecare an la un *chef* în Budapesta, și anume în ziua înăcorării M. Sale de rege al Ungariei. S'au adunat deci și în anul acesta, și numărându-se, au constatat că sânt tocmai *douăzeci și doi*, din cei șasezeci și câțiva pe cari e fericită țeara ai avea. Au plecat atâția câți erau, la prim-ministrul Bánffy, pe care l-au rugat să depună la poalele tronului omagiale corpului șișpanesc, ear' dânsul (Bánffy) să primească perfectă lor devoțiune și deplina lor încredere. Firește, Bánffy le-a mulțumit, adânc emoționat de acest semn de alipire, și le-a declarat, că între dânsul și comitate, legătura o formează șișpanul, de care dânsul a avut, are și va avea mare trebuință!

Nu cumva cugetă Bánffy, că dânsul va conduce și viitoarele alegeri dietale?! Se înțelege de sine, că seara a fost chef șișpanesc în restaurantul Royal din Budapesta, cu musică, șampanie și toaste, dar' — fără balerine.

Adresa seniorilor. Din Viena se telegrafează, că Monarchul a primit cu mare satisfacție adresa-răspuns la mesagiul de tron ce i-a prezentat-o casa seniorilor din Austria, și a dispus ca despre aceasta să fie în cunoștiință casa seniorilor.

Școalele de cadeți. Comisiunea însărcinată din partea ministrului de honvezi cu statorirea localităților pentru înființarea celor trei școale nouă maghiare de honvezi, s'a pronunțat pentru *Sopron, Oradea-mare și Cinci biserică*. În Sopron se va ridica școala superioară reală de honvezi, ear' în celelalte două orașe câte o școală simplă de cadeți pe seama honvezilor. Ca orașe de rezervă, în cazul că în unul ori altul din orașele numite s'ar ivi greutăți, — s'au luat în combinație *Timișoara și Cașovia*.

Duplicitate. În ziua de 8 Iunie, aniversarea înăcorării M. Sale de rege al Ungariei, s'au tel-grafat din Budapesta următoarele la Viena: „Din incidentul aniversării a treizecea a înăcorării M. Sale, s'au ținut azi festivități în toate școalele”. Știrea nu e exactă și s'a telegrafat la Viena cu intențiune în mod eronat, pentru-că în școalele din Budapesta, precum și în unele școale din provincie, s'a serbat nu numai înăcorarea, ci și *aniversarea serbării mileniului*, ear' aceea nu avem să o mai spunem, că dascălii patriotici pe aceasta din urmă au pus pondul cel mai mare.

Dar' așa sânt stăpânitorii noștri. Totdeauna cu două fețe!

Pentru autonomie.

— Un glas din afară. —

Dieceasa-Orăzii, în Iunie.

Politica culturală a tuturor guvernelor, ce s'au perindat de 30 de ani încoace, a culminat în tendința, de a preface statul nostru poliglot într'un stat unitar în privința limbii.

Regularea congruei, episcopia dela Hajdu-Dorogh, autonomia catolică, sânt tot atâtea încercări pentru realizarea acestei utopii.

Deși episcopatul latin contempează altfel de autonomie, decum ar voi guvernul, totuși ambii convin într'un punct oare-care, — de a maghiarisa pe greco-catolici cu ajutorul autonomiei.

Diferința între episcopat și guvern consistă în aceea, că fiecare ne-ar exploata în interesul său propriu; de va fi aplanat acest diferend, poate că se va alege ceva din autonomie, — altcum nu.

Ar trebui să fim dar' peste măsură naivi să presupunem despre guvern, că în această afacere ar fi condus de binele bisericii, și că prin autonomia plănuită ar dori să excludă ori-ce amestec incompetent al statului în afacerile biserice; căci cât e de liberal guvernul față de biserică, ne arată în mod eclatant autonomia bisericilor ortodoxe, române și sârbe, cărora în loc să le ajute și să le apere în dezvoltarea autonomiei, de câte-ori i-se dă ocaziune le pune bețe în roată și le casează câte un drept; deci cine nu vede, că și autonomia catolică înaintea guvernului, nu este scop ci mijloc spre alt scop, de a opera asupra greco-catolicilor cu ajutorul autonomiei.

Spre asigurarea acestui plan guvernul a făcut dispozițiuni pentru conscrierea venetilor parohiale, că așa preoții greco-catolici, cari în prima linie ar aștepta îmbunătățirea stărei

FOIȚA „TRIBUNEI”.

Aduceri aminte.

— Lui Simin. —

(Urmare și fine).

III.

Dar' mai știe și Dumnezeu.

Înima mea avea o teamă nespășă de gol... acel *horror vacui*, pentru care Torricelli a devenit nemuritor s'a manifestat și la mine.

După-ce între suspine și tânguiri, cu inimă sfâșiată de nespășă durere, am dus la mormânt amorul meu pentru Ea... și ca om care ține mult la etichetă am j-lit 6 septă-măni de zile, în decursul cărora trăiam numai din capitalul amintirilor... Încetul cu încetul am început a deschide din nou ușile inimii mele, oaspeții ear' începură a mă cerceta, dar' cei mai mulți erau așa bine crescuți, încât nu abusus peste măsură de opitalitate mea marinimoasă... și dacă domnului redactor i-vor plăcea aducerile aminte, ce le scriu acum și în semn de admirație bine meritată îmi va trimite un honorar, primul meu lucru va fi să las să se cetească în toate bisericile din orașul meu natal, liturgiile pentru sufletele părinților acestor oaspeți bine crescuți.

Dar' mai aveam o seamă de oaspeți, cari suferiau de un rău obicei, de câte-ori plecau la un lucru cu sine câte un lucru, care îmi era mai drag, și dacă seeta aceasta ar fi continuat în-ă

mult timp cu visele de condolențe sigur rămâneam fără iluzii... cu inima pustie și fără înfeles, ca cea mai frumoasă poezie de renumit Petrea dela Cluj... Dar' din fericire a ivit o nouă stea pe orizontul vieții mele sufletești.

A sosit timpul, când am aprins din nou cand-la iubirii și între cântări de ângeri sub arcuri de triumf, pe cari presărate numai cu flori și a ținut intrarea noua regină Marii... și earăși au venit rândurile vesele de iubire și în decurs de trei luni cât a ținut candelă, — era de stearin nrul 6 — nu mă în-suflețiam decât pentru câmpie, pentru viața dela țeară, pentru tot ce-i plăcea Ei... și când eram trist priviam numai în ochii ei și Ei... o singură privire îmi împărtășia gândurile negre, cum soarele cu o singură rază alungă norii grei.

O, această privire va fi amintirea mea cea mai dulce în viață.

Dar' a trebuit să moară și ea, căci n'a fost decât o regină de tranziție, ajunsa pe tron numai sub presiunea fatalului *horror vacui*.

Doamne, doamne, totuși ce trist e, că tot ce azi există, mâne poate a existat numai...

Oare ce va fi făcând acum?

Oare își va mai aduce amint de sermanul Aegea cu fantasticele și romanticele lui povești de viitoare fericire, cu visurile de aur și iluziile de — era să zic de argint, dar' erau numai de idealism, cari provoacă numai un zîmbet pe buzele celor de față... — oare își va mai aduce aminte... sau mă va fi uitat deja de mult... cum m'au uitat cu toții.

IV.

Și când mâna, care scrie acum aceste șire, va putezli odată în mormânt, când ochii, cari au vărsat atâtea lacrimi de durere și fericire, se vor fi închis pe veci, când inima aceasta, care se însuflețea pentru ideale mari... va zăcea odată nesimțitoare, închisă în încăperea strîmtă a patru scânduri reci... oare cine va veni să verse o lacrimă de compătimire pe mormântul meu?

Poate nime!

Afară-i timp frumos de primăvară... florile răspândesc un miros dulce... natura întregă zîmbește... de ce trebuie, ca eu să mă muncesc cu gânduri așa negre?

Și-mi închid ochii și ca în depărtare mare văd un catafalc și întins pe catafalc un tinăr, palid, cu ochii stinși, în giurul buzelor cu trăsuri de sfâșietoare durere, la frunte cu o rană adâncă... ochii mă dor și nu pot vedea ce rană e... și nime nu veghiază la sicriul lui... Nime?

Ochii mă dor tot mai tare... e întunec, abia pot distinge. O ființă femeiască... îngercuiază înaintea sicriului și plânge, și-l chiamă... dar' în zădar îl mai chiamă, căci nu mai poate asculta dulcea ei voce... nesimțitor zace în sicriu... palid, cu ochii stinși, în giurul buzelor cu trăsuri de sfâșietoare durere, la frunte cu o rană adâncă... și tremurând îl chiamă... abia pot auzi cum îl chiamă...

Ochii mă dor tot mai tare... trebuie să-i deschid... în ultimul moment pătrunde vocea ei la urechea mea:

„Aegea, iubitul meu Aegea!”

V.

Și earăși sânt în Blaj... și zac în iarba verde din grădina internatului și printre cren-gile de cireși acoperite cu frunze și flori privesc în zarea nesfârșită și mă cuget la ceva, ce am știut de mult, ce mi-se pare că am știut și nu-mi pot aduce aminte ce e, și cu ochii urmăresc apoi stolul paserilor până se perd în albastrul senin. Ași voi să mă știu și eu avânta sus până la ele, ca de acolo să privesc jos pe pământ ca să pot afla ceea ce caut... și-mi mușcă buzele plin de mânie... că nu mă pot avânta.

Simt, că vreau ceva și nu știu ce... și nu e nime cine să-mi ajute, cine să-mi spună un cuvânt de încurajare.

Și cu dorul nestîmpărat trebuie să intrăm în clasă, să ne îngropăm între zidurile reci, unde nimic nu ne poate în-sufleți, nime nu ne încălzește; mecanic sună în urechile noastre confusule cuvinte ale savantului profesor de istorie. Fără să aflu resunet în inima cuiva, să pierd teoriile filosofice ale lui Vili... Mulți bărbați mari au eșit din școalele dela Blaj... căci numai acești bărbați au în-cunginat școalele cu nimbul de glorie de care s'au bucurat și azi — au fost bărbați mari nu fiindcă, ci *deși* au eșit din școalele din Blaj.

Fără voce ședem pe bănci, a lene ascultăm prelegerile seci... nimic nu ne trezește iubirea de neam, nime nu zidește în noi semnifica caracterului bărbătesc și cea din urmă sarcină ni-s'a luat, sarcina — sau în adevăr dreptul — de a gândi și înșine. N'avem lipsă de așa ceva; gândesc domnii profesori și pentru noi și noi putem apoi repeta me-

chanic cuvintele lor... de gândit n'aveam să ne gândim... poate nici ei nu s'au gândit, ci alții s'au gândit și pentru ei... de greșit mește nu pot greși, că sânt doară „domni profesori”... Sistemul putrezit abia mai s'ă, amenință a să prăbuși și în loc de nou sistem, sistem sănătos, primim numai cărpituri... creștere falsă... obediență necondiționată... spionaj reciproc cu toate urmările lui desastroase... sistem cărpit... o, și decât un astfel de sistem — mai bine primul câștig la loteria de stat — fie chiar și la noi.

Nu mai câte odată ne trezim din nesimțirea noastră letargică, reclamând și pentru noi dreptul de liberă gândire... și ne luptăm, până în fine elementele moi ne copleșesc din nou — și apoi earăși începem lupta de purificare.

Câte odată erupea și în noi petulanța studențească și apoi de câte-ori nu trăgeam pe sfoară pe sermanii noștri profesori.

Îți mai aduci aminte, Siminae, de Domnul?

Parcă și acum îl văd intrând la ora de greacă... cu pași mărunti, în cismele proverbial de frumoase, urcă catredra și cu aer blând îl provoacă pe sermanul Fekete și noi ridem, când Fekete după-ce cetește 5 șire din Homer grecește, ia „scroafa” și traduce de acolo de pe ungurește și răspunde Domnului, care-l întreabă de ce tot schimbă cărțile: „Mă rog la reverendissimul, aci stă mai bine!”

Și va veni odată ziua, când Blajul se va îmbrăca în haine de doliu, când studenții cu ochii plini de lacrimi vor urma cu capelele plecate spre pământ trist unui cocișug și toate inimile vor fi săgetate de o tristă știre: „Domnul a murit” — și din toate părțile vor alerga dis-puții ca încă odată să-l mai vază

lor materiale, să fie mai accesibili pentru planul bine precăutat. Consecrarea venitorilor preoști de la este determinată, planul cardinalului episcop latin de Oradea așa se vede că s'a acceptat, ca dotarea clerului să se reguleze deodată cu autonomia bisericii catolice, deci a sosit momentul ca greco-catolicii, dacă doresc ameliorarea stării materiale a preoșiei lor, să intre în congres.

Ca planul guvernului să nu fie paralizat de episcopat, i-a succed, că pe baza statutului de autonomie adus de congresul catolic dela 1870—71 să asigureze și mirenii catolici un cerc oarecare la rezolvarea afacerilor școlare, fundamentale și administrative ale bisericii.

Sunt și între episcopii latini de aceia, cari nu doresc să intre în congres elementul laic, dar guvernul cu anevoie va absta dela planul său.

Din punct de vedere românesc, noi greco-catolicii nu mult bine putem aștepta nici dela clerul romano-catolic, căci între ei ne-am crescut, prea bine cunoaștem vederile lor, — ear' de elementul laic, adaptat până dincolo de soviniem, avem mare frică, căci toate chestiunile le-ar tracta după interesele soviniemului. Știm că Bánffy, care și autonomia bisericii orientale române a numit-o de un paș gresit al guvernului de atunci, ba presa guvernamentală și-a exprimat chiar dorința, să pună capăt odată la toată autonomia acestei biserici, a bună-seamă nu s'ar învli la nici un cas să ni-se de nou greco-catolicii autonomie proprie, — deci nu ne-ar rămânea altă cale, decât să intrăm în congresul catolicilor. Întreb însă, că atunci ce s'ar alege din dreptul clerului de a-și alege pe capul provinciei noastre bisericești, când acest drept ar trece la comitetul central permanent catolic, ca la cea mai înaltă corporație în autonomia plămădită? Sub ce auspicii s'ar completa scaunele episcopiei, sau staturile canonice, când nici azi, în parohiile, patronate din diocesa Orăzii, Ordinariatul nu e în stare a-și valida dreptul său față cu episcopii și capitulele latine; ce se va alege din noi atunci când vom fi majorizați de latini cu toate afacerile noastre bisericești și școlare? Cum ne vom putea deci învli, ca toate drepturile ce le au episcopii și clerul nostru să treacă la un comitet străin? Limba, ritul, disciplina, instituțiile noastre bisericești sunt deosebite de ale bisericii latine catolice.

Ce s'ar alege din naționalitatea noastră?

Limba noastră românească e legată de biserică ca trupul de suflet, la noi simțul religios numai dacă se cultivă laolaltă cu limba noastră românească poate fi folositor pentru popor.

Când biserica noastră s'ar contopi în cea latină, ar ajunge și poporul nostru la starea miserie a bietului popor rutean, pe care preoții cu patriotismul lor i-a aruncat în ghiarele jidovime halooase.

Când stăm dară față în față cu o tendință de a fi contopiți într-o biserică străină, cu care afară de credință nu avem nimica comun, și în urmă de a servi de bun material pentru altă națiune — înainte de toate trebuie să protestăm că noi nu ne putem învli, că provincia noastră bisericească să se contopie

pe acela, care așa de bun a fost față de toți...dar înzădar o să stee înaintea conștiinței, înzădar o să-l salute ca de mult: „Sărut mâna reverendissime! Domnul n'o să se mai scoale și să-și întindă mâna spre sărut zicând: „Lasă fule, n'o saruta, așteaptă până-voi fi canonic!“

Dar azi mai trăiește... să mai trăiască mulți ani!

VI.

Îți mai aduci aminte, Simine, îți mai aduci aminte?

Parcă numai ieri-alaltăieri am părăsit Blajul și totuși de atunci au trecut ani, ani lungi, multe se vor fi schimbat, multe vor fi rămas cum au fost, când ne am despărțit...

Îți mai aduci aminte de gimnaziul cel vechiu cu ambtele întunecoase — căci rugăciuni ferbinți se vor fi sfârșit odinoră de păreții de peatră... câtă durere vor fi văzut... de ar ști vorbi câte ne-ar pute povesti, dar ei tac și numai pașii nostri sgomotoși întrec tăcerea lor.

Mă ved alergând cu tine, Simine, prin ambiturele vechi... pe trepti în sus, nici că ne pasă, dacă ne ciocnim cu vre-un alt coleg sau profesor... suntem petulanți... lasă se fim...

Și tu poate acum șezi la masă și resfoști printre hârtii și dai de o icoană și te pleci spre ea și șoptești încet: „Martha!“... și poate rostești.. te-ai cugetat poate la alta?... prea dulce a sunat acel „Martha“, căci bucată de hârtie primește vieță și tremurând răspunde: „Martha, dulcea mea Martha!“

Maiu, 1897.

M. Aegea.

pească în biserica latină, căci de ne-am învli la aceasta, ne-am lăpăda de instituțiile bisericești noastre, am ajunge în conflict cu voința poporului nostru, manifestată în atâtea rânduri în modul cel mai solemn.

George Șuta,
paroch gr-cat. român.

Congresul Ligei.

— Raport apărut în „Liga Română“, —

Ședința primă.

Congresul ordinar din acest an s'a ținut în vasta sală a teatrului Hugo (București).

Inundațiile din zilele din urmă întrecând mai multe linii de comunicație prin provincie, mulți delegați, mai ales din Moldova, au fost opriți în drum și împiedecați astfel a participa la desbaterele Congresului. Cu toate acestea, numărul delegaților stabilit de Statute fiind atins, la ora 9¹, Congresul procede la alegerea biroului, care, conform Statutelor, se compune din președintele comitetului central executiv și din 4 vice-președinți aleși dintre cei mai în vârstă președinți de Secțiuni afitori în Congres. Se aclamă deci în unanimitate ca vice-președinți domnii: I. I. Romanescu (Secțiunea Ploști), S. Peristeanu-Buzău (Secțiunea București) Dr. C. Blasiu (Secțiunea Râmnicu-Vilcea) și P. C. S. Părințele Archimandrit Dionisie Simionescu (Secțiunea Buzeni-Predeal).

Biroul fiind constituit, d. Mihail Vladescu, președintele comitetului central executiv, rostește următorul discurs de deschidere.

Domnilor Delegați! Deschizend acest al șaselea congres al asociațiunii noastre naționale, salut în numele comitetului central pe reprezentanții ei neobosiți, întruniți pentru a dezbate asupra mijloacelor grelei, dar înviorătoare lupte naționale.

Urându-vă debateri înălțătoare de idei, întăritoare de sentimente și mai presus de toate rodnice de rezultate și în hotărâri de activitate națională, vă salut pe toți cu salutare românească: Bine ați venit sânoși.

Bine ați venit sânoși, ca să dați prin lumina și patriotismul d-voastră un avânt nou de propășire și consolidarea Ligei și cauzei pe care ea o reprezintă.

Bine ați venit sânoși, ca să cimentați prin prezența și acțiunea d-voastră concluziunile elementelor luminate, statornice și profund conștate de însemnătatea și mai ales de activitatea imperioasă a unei temeinice și puternice acțiuni naționale.

Impregiurările numeroase, grele, adeseori dureroase, dar în totdeauna întăritoare și pline de înviorare, ce s'au succedat în scurtul timp de un an de când a avut loc al cincilea congres, ne dau dreptul să sperăm că un pas însemnat, poate cel mai greu și de sigur cel mai important a fost săvârșit. Dacă nu s'a putut îndeplini fără emoțiuni și fără profunde resimțiri în întreg organismul Ligei, avem însă bucuria de a constata, că Liga pentru unitatea culturală a tuturor Românilor și chestiunile naționale ce-i formează obiectul sau nemijlocit formează și vor forma patrimoniul sfânt al tuturor Românilor fără deosebire de vîrstă, de situație sau de credință. În această unificare de tendințe în lupta noastră națională, în formarea din Ligă a unui adevărat sanctuar în care bărbății animați de cele mai bune sentimente naționaliste își aduc prinosul lor de muncă și sacrificiu, fără alt obiectiv decât atingerea înaltelor scopuri naționale, fără alt îndemn decât satisfacerea lui unică de a fi contribuit la realizarea lor, constă însemnatul rezultat dobândit în acest an în capitala țării.

Și avem convingerea neșrămutată, că același rezultat este dobândit sau pe cale de a fi dobândit, mulțumită activității depusă de d-voastră toți și în diferitele orașe ale țării.

Astfel deșteptați în timpul luptei, toți acei bărbați cari au avut și au cel mai viu interes pentru Ligă, au prins înviorările experienței, le-au însușit și au dat odată cu putința unei normale și sigure dezvoltări majoratului trebuincios acestei instituții scumpe nouă tuturor.

Să ne folosim d-lor de această stare, și printr-o comună stăruință și desăvârșită armonie în acțiune și unitate în intenții și sentimente să căutăm a extinde și a consolida acest început. Să facem prin exemplul faptelor noastre și prin propaganda vie și persistentă, să se lătească și să se întărească tot mai mult convingerea în toate ramificațiile societății noastre, că chestiunile naționale care formează în complexul lor scopurile Ligii nu numai că nu au pierdut nimic din actualitatea lor, dar' că mai ales acum în impregiurările de față ni-se impun cu o elementară putere. Să facem să pătrundă, în fine, convingerea și în poporul nostru, că alături și independent de o activitate oficială, că alături de aceia care au imediată răspundere și privilegii de fiecare moment a Statului nostru, mai este,

mai trebuie să fie acțiunea conștientă, luminată și totdeauna precută a poporului, a asociațiunilor sale libere. Să întindem cunoștința și să întărim credința în aceste adevăruri de o importanță hotărătoare în dezvoltarea națiunilor, că țaria unui popor stă în el singur și că nu va ajunge nici odată să fie sau să însemneze mai mult, decât aceea ce va pute fi prin propriile lui puteri, și că nu va pute fi prin propriile lui puteri decât ceea ce va voi și va stăruir prin muncă luminată ca să fie, ear' această voință și această muncă ori cât de vie și ori cât de întinsă, nu va pute fi nici odată prea mare, când scopurile privesc înălțarea și asigurarea liberei dezvoltări a unei națiuni, cu greutatea așa de mari, precum sînt cele cu care trebuie să luptăm noi. Directiva însă a acestei voințe și acestei munci nu mai când va fi dată de interesele mari și permanente ale națiunii noastre, va pute produce rezultate bune, fără prejudicii. În astfel de impregiurări, nefind expusă să rătăcească, ea nu va pute fi nici stăpănită de o altă voință străină de ea.

Cu această exortare și în ferma convingere, că aceste idei care justifică distinsa onoare ce mi s'a făcut de către colegii mei din comitetul central, vor fi pe deplin împărtășite de d-voastră, și vor fi cu stăruință lăpădate în propriile d-voastră secțiuni, vă urez încă odată spor la muncă și hotărare rodnică. (Aplauze prelungite).

Mai înainte de a începe orice lucrare să mi dați voe, d-lor, ca președinte al acestei instituții naționale și în fața gravului eveniment, din fericire aproape trecut, care a impresionat puternic întreaga țară și în special pe toți naționaliștii, precum sîntem noi membrii Ligei, să manifestăm dela începutul constituirii noastre, profunda emoțiune ce ne-a cauzat boala A. S. R. principelui Ferdinand și să exprimăm urările noastre călduroase pentru grabnica sa înșănătoșire spre satisfacerea întregii țări și mai ales spre binele și liniștea întregii noastre națiuni. (Tunete de aplauze, toți delegații se ridică în picior).

(Va urma).

Cronică politică.

Faure la Petersburg.

Am avut drept a nu ne încrede în n'rul nostru dela 2 Iunie n. în spusele foaiei oficioase rusești, scria francezește, *Le Nord*, care, vorbind de călătoria preșidentului republicii Faure în Rusia, zicea, că acesta va lua drumul pe Marea-Mediterană, prin Constantinopol, Odessa și așa mai departe, ear' nu drumul Mării-Nordice, pentru — sub înțelegerea lui *Le Nord*, — a demonstra poate contra Germaniei. Foaia parisiană a mințit conștient cu scop de a lingeși pe convinștii rancezi.

O notiță oficioasă publicată în *Le Temps* spune acum, că dl Faure va călători pe Marea-Nordică, fără însă a se folosi de drumul cel scurt prin canalul cel nou dela Kiel, ci va ocoli în giurul Danemarcei. Președintele nu va fi însoțit de către cei doi președinți ai corpurilor legiuitoare, ci numai de următoarele persoane: ministrul de externe Hanotaux; șeful statului major, generalul Boisdeffre; admiralul Gervais și membrii cabinetului militar al preșidentului. O mare escadră navală compusă din corăbiile cele mai puternice de războiu franceze, va urma după corabia, în care va călători dl Faure. Timpul sosirii la Petersburg e fixat pe 25 Iulie.

Telegrame particulare din Paris, aduse de zăarele de azi-dimineață, vorbesc de amânarea vizitei, până pe la sfârșitul lunii August, precum și de unele greutateți ce s'ar naște din cauza votării creditului pentru apsele călătoriei, de către cameră. Dar depeșile acestea ne fac impresie a fi lansate de speculații de pe la Burse.

Rusia și China.

Cu privilegiul reproducerii articolului foaiei oficioase rusești *Petersburgskaia Vedomosti*, am amintit, că directorul ei politic, principele *Uhtomsky*, a fost trimis de către Țar, în fruntea unei misiuni ce ducea daruri împăratului și împărătesei din China, drept recunoștință pentru tratatul de comerț și drumurile de fer, extrem de avantajos pentru Rusia. Misiunea a sosit la fața locului, a fost primită de două-ori din partea împăratului și o depeșă a lui *Novoie Vremia* vesteste, că la recepțiunea în *Tung-li-Yamen* (un fel de consiliu de miniștri), vice-regele Li-Hung-Ciang, a accentuat prietenia ce există de două sute de ani neconturbată între China și Rusia. Recepțiunile, zice telegrama, au fost cât se poate de cordiale.

Din partea Rusiei, credem, căci a căpăt prin suspomenitul tractat așa mari drepturi și foloase în toată China, dar' mai ales în provincia ei nordică, *Mangiusia*, încât aceasta din urmă de acum înainte să poate considera mai mult ca provincie rusească.

Nu trebuie asemănată populațiunea neștiutoare de carte a comitatului cu o turmă

Din comitate.

Congregația ordinară a comitatului Fağaraș.

Țeara Oltului, 3 Iunie 1897.

(Urmare și fine)

La toate acestea a răspuns dl vice-comite, susținend între altele, că dînsul de când se află în oficiu a adus sentențe drepte, și abuserile, cari i-au venit la cunoștință, le-a pedepsit. Întreg acest răspuns a fost ținut într-un ton deosebit de sarcastic, ironizând și lucruri destul de serioase — vezi, ca omul, care știe că fi este ușor a eși din ori-ce încercală, avend majoritatea pe partea sa. — Dl Dr. Șenchea i-a replicat.

A luat apoi cuvîntul dl *Benedek Gyula*, care pare a-și fi perdut mult din avntul oratoric și i-s'a mai slăbit și vocea, ori că a fost rău dispus, destul că i-s'a permis a face curioasa comparație între înfuița și autoritatea ce o are preoșimea săsească asupra poporului săseec (numai 3 preoți săsești avem în întreg comitatul, Rap.) și între a celei românești, constatand, că ar întrece cea dintăiu pe cea din urmă. Atât dlui vice-comite, cât și dlui *Benedek* le-a răspuns preotul din Vad *Ioan Bunea*.

A zis cam următoarele: N'am luat cuvîntul pentru a face oratorie nici pentru ca să acoper abuserile și relele de cari suferă populațiunea comitatului nostru, ci pentru a le spune pe față; eu atât mai puțin mă voi încreca a ironisa starea aceasta de lucruri, pe cum a binevoit a face dl vicecomite în replica către dl Dr. Șenchea. — Nu-i destul cu aceea-ce susține dl vicecomite, că decund să sîlă în fruntea comitatului dînsul și-a dat toată silința a aduce sentențe drepte și de câte ori îi vin la cunoștință abuseri de aceea le urmărește și le pedepsește, ceea-ce încă nu stă, dovadă casurile produse de dl Dr. Șenchea și poate și alte multe, cari nu vor fi ajuns la cunoștința dlui vicecomite și așa au rămas nepedepsite, — ci dînsul ar trebui să se îngrijească ca și organele subalterne ale d-sale să aducă tot asemenea sentențe drepte ear' nu ca cele produse de dl Dr. Șenchea. Să zice, că pe terenul economic nu se fac progrese și că activitatea reuniunii agronomice stagnează, din cauză că poporul stă de parte de ea și e chiar străin de această reuniune. Să mi-se ierte, că nu aceea este cauza care se accentuează în raport și pe care o susțin și d-nii antevorbitori, ci cauza este a se căuta în instituțiunea însăși. Prin acțiunea d-voastră, că monopolizați totul, înstrăinați atât inteligența, cât și poporul de această instituțiune. Aici la noi numai o reuniune agronomică cu limba română și cu scopuri bine pricepute ale intereselor poporului ar putea sporii numărul membrilor și ar putea progresa, altcum Românii multă vreme vor rămâne străini de ea.

Dl vicecomite la toată ocaziunea cere casuri concrete. Eată mă rog un cas concret. Se arangează în tot anul cursuri de pomologie în anumite centre, la cari sînt invitați și învățătorii dela școlaele noastre confesionale, pentru a le propune din pomologie câte un astfel de învățător ambulant exmis din partea reuniunii, și nici cel puțin atîta nu se face, ca să se recerece autoritățile bisericești și școlare a dispune dînsule învățătorilor ca autorități competente să participe la respectivele cursuri, ci se recerecă învățătorii nostri de-a dreptul prin pretură și primăriile comunale, asignându-li-se totodată diurna și dreptul de a absența pe ziua aceea dela școală. De ce se încungiură calea legală, veți fi știind d-voastră mai bine decât mine.

Întorcându-se la comparația dlui *Benedek* zice, că dînsului i-se pare curioasă această comparație, pentru-că deși preoșimea săsească a fost și este bine situată, ear' pentru preoșimea română nime din nici o parte nu s'a îngrijit a-i sistemiza nici cel puțin 2 c. fix la an, totuși preoșimea românească, care împărtășește soarta poporului în mijlocul căruia trăiește, îi arată iubire și bunăvoință și ea în schimb de aceeași iubire și bunăvoință e împărtășită. Basată pe sentimente de iubire, ear' nu numai pe salare și comisiuni grase, preoșimea românească a știut în nenumărate rânduri să-și arete influența sa asupra poporului, și a dat chiar probe de adevărat patriotism în anumite timpuri, și va mai da când va cere trebuința.

Amintind despre abuserile ce se fac cu prevaricațiunile de pădure, fuchie:

Nu mă pot mira destul, cum se tractivează lucrurile aci în congreagație, că îndată-ce se ridică cineva, ca să iee cuvîntul din parte românească, se mai apere cât de cât interesele poporului în adunările comitatense, vă năpustiți cu toții asupra lui, ca să-i sufocați vocea. Ori-cum ar fi, dl Dr. Șenchea, deși singur acum, totuși exprimă dorințele celor 95 percente a populațiunii din comitatul acesta.

Nu trebuie asemănată populațiunea neștiutoare de carte a comitatului cu o turmă

necurăntătoare, care deși e în stare a o păzi un singur om cu bățul, totuși nu știu ce s'ar alege de el în cazul când futreșgă turma s'ar năpusti asupra lui. Aderează la observările și primește propunerile făcute de domnul Dr. Șenchea.

Raportul se primește.

Da bun augur a fost pășirea energică a dlui Dr. *Ioan Turcu* față de socotelile finale ale fondurilor comitatului pe anul 1896.

Dînsul a făcut multe observări și propuneri relative la fondul dotațional de pensiune și mai cu seamă la fondul de drum, arătand multe abuseri ce se fac prin aceea, că se exmit comisari din centru, dintre amployați, cu diurne și spese mari, servîrind lucruri de aceea, cari le-ar pute duce în deplinire poate mai bine primăriile comunale, și propune ca pe viitor să nu se mai trimită astfel de comisari, ceea-ce să și primește; ear' speșele din rațiociniul anului 1896 a fondului de drum în respectabila sumă de 830 fl. a pos o frumuseț în spatele dlui *Kloss Adolf*, revisor comitatens și *Grünfeld*, casarul comitatului, ca să le redea în favoarea fondului de drum. De când sînt membru în congreagațiunea comitatului, n'am văzut așa opăriți pe domnii dela masa verde ca cu ocaziunea aceasta. Atunci mi-am zis, eată-ce poate să facă un om de specialitate în ale finanțelor, și căți asemenea ne-ar trebui nouă, ca să le scoată toate la iveală, pentru-că vor mai fi poate și altele. Până acum toate rațiociniile fondurilor comitatense și comunale se primeau *en bloc*, fără nici o observare și eată că un om pricepător și-a luat osteneală de o zi și a găsit minuni în administrarea fondurilor.

Dacă dl Dr. *Turcu* continuă cu sinceritate a merge pe calea apucată, numai onoare îi va face și-l asigur de recunoștința generală.

Îndoeală nu lucape, că dînsul poate face foarte mult, ca anul, care cunoaște fundamental toate lucrurile, fiind atîția ani ca protototat comitatens.

Viorel.

Reuniunea femeilor române din Sibiu.

Convocare.

În conformitate cu §. 12 din statute avem onoare a invita pe toți p. t. membri ai „Reuniunii femeilor române din Sibiu“ la a XXXII-a adunare generală ordinară

pe Duminică 8/20 Iunie 1897, la 11 ore a. m., care se va ține în localitățile societății române de lectură din Sibiu (edificiul „Albina“, parterre) cu următorul

Program:

1. Raportul comitetului.
2. Revisuirea rațiociniilor de pe anul 1896 și darea absoluturului.
3. Stabilirea bugetului pe 1898.
4. Pertractarea propunerilor făcute din partea comitetului în legătură cu raportul seu.
5. Propuneri eventuale.
6. Esmiterea unei comisiuni pentru verificarea procesului verbal al adunării generale (§. 17 statute).

Din ședința comitetului reuniunii femeilor române din Sibiu, ținută la 27 Maiu 1897.

Sibiu, în 29 Maiu n. 1897.

M. Cosma,
președintă

Dr. Vecerdea,
secretar.

Dela asociațiunea arădană.

Convocare.

În conformitate cu dispozițiunile din §-ul 10 al statutelor, prin aceasta convocăm adunarea generală a asociațiunii naționale din Arad pentru cultura poporului român pe a doua zi de Rusaliu, adică pe ziua de 14 Iunie 1897 înaintea de amezi la 11 ore, în localul propriu al cabinetului de lectură, — la care onorații membrii sînt invitați a lua parte.

Arad, din ședința direcțiunii, ținută la 7 Iunie n. 1897.

Petru Truția,
dir. prim.

Valeriu Magdu,
notar.

Provocare.

Avend în vedere, că pe ziua de 14 Iunie este convocată adunarea generală anuală a „asociațiunii naționale din Arad pentru cultura poporului român“ care va avè de obiect și pronunțarea asupra primirii membrilor tasiuși, O. Domni cari au primit liste pentru conscrierea membrilor, sînt rugați și pe această cale, ca listele primite dimpreună cu banii încașsați, să binevoiască a le înainta până la 13 Iunie n. c. casarului Asociațiunii no-

stre, dlui Sava Raicu, secretar la banca „Victoria” în Arad, căci altcui membri nefinanciati nu vor pute exercia drepturile ce le compet la adunarea generală.

Arad, la 8 Iunie n. 1897.

Petrin Truția, Valeriu Magdu,
dir. prim. notar.

REVISTA PRESEI.

Presa română.

Gazeta Transilvaniei (nr. 116) vorbește despre §-ul 16 în camera ungurească și despre vorbirea lui Apponyi, care a plecat cu multă oratorie și cunoștință în favoarea presei și a libertății de presă, și zice:

„Este ceva aproape anacronistic de a mai vorbi, cum făcu Apponyi, în camera ungurească de libertate în adevăratul sens al cuvântului. Aceasta de mult nu mai înseamnă nici ceea-ce a însemnat odinioară, când totuși se mai afla și între Maghiari de aceia, cari se însușeau pentru idealurile ei. Astăzi libertatea sub stăpânirea ungurească, nu este, decât privilegiu pentru unii; pentru alții un fel de tolerare, ce trăiește tot cu frica, că forța și volnicia îi va face capot; ear' pentru cei mai mulți este numai un foc de nedreptăți, asuprii și prigoniri, ce-i consumă și le suge mедуva”.

Dreptatea (nr. 113) scrie, că porțile parlamentului maghiar s'au deschis pentru a pute intra în el domnul Sion ungar, obstrucția cea mai bine organizată. „Porțile s'au deschis — zice Drept. — Împăratul acestei măriri a intrat în Sion, și toți i-se în-hină și-l întimpină cu un futeit, „bine ai venit”. „Bine a venit! îi urăm și noi!”... Amin!

CRONICA

Sibiul, 10 Iunie n. 1897

Boala principelui Ferdinand. Marți dimineața s'a dat următorul buletin îmbucurător asupra convalescenței A. S. R. principelui Ferdinand: Convalescența A. S. R. face progrese zilnice. Restabilirea însă după o boală atât de gravă nu se poate efectua decât încetul cu încetul. Viitoarele buletine se vor da la fiecare două zile. Dr. Leyden, Dr. Bucliu, Dr. Cantacuzino, Dr. Kremnitz. Amintim, că și Dr. Leyden a plecat cu acceleratul de ieri seară, la Berlin. D-sa va fi decorat cu marea cruce a coroanei României.

Invitare. Onorații membrii ai „Insoțirii de credit și depuneri a industrișilor români în Sibiul” sunt de astădată numai pe calea publicității invitați la o conferență în privința modului cum se execută mai cu succes și mai curând conclusul adunării generale din urmă. Locul întrunirii va fi și de astădată localul Reuniunii școlilor români în Sibiul, ear' timpul: 3/15 Iunie a. c., la orele 3 din zi. Sibiul 9 Iunie 1897.

N. Cristea,
președinte.

Censură notarială. Ni-se scrie, că simpaticul, tînăr dl Ioan Coema a făcut cu succes bun, censura notarială înaintea comisiunii censoratoare a comitatului Sălagiu.

Di Dr. E. von Leyden, eminentul profesor berlinez, a vizitat diferite instituțiuni din capitala României, precum spitalul Colțea, spitalul Brâncovenesc, facultatea de medicină, spitalul militar, Ateneul etc. Di Dr. Leyden a rămas cu deosebire încântat de ordinea și curățenia ce domnește peste tot și în special la spitalul militar, care poate fi pus alături cu cele mai confortabile spitale din Europa. Distinsul medic a vizitat ateneul Sămbătă, la orele 11 dim., împreună cu M. Sa Regele. Impresiunea pe care a făcut-o acest mare templu al artelor asupra eminentului profesor a fost din cele mai frumoase impresiuni de spre țeara-românească.

Știri din România. Chestiunea înființării unui episcopat românesc în Macedonia este de nou pusă la ordinea zilei „Epoca” are informațiune, că la o recentă încercare a dlui Tr. Djuvara, ministrul României la Constantinopol, de a obține rezolvarea acestei afaceri, Tewfik-Pașa, ministru de externe al Turciei a răspuns, că n'are vreme să se ocupe cu această chestiune! „Trăiească M. S. Sultanul!” — vorba aluia.

Românii de religie greco-catolică din capitala României, văzând că localul unde se ține serviciul religios e prea mic, au hotărât să strîngă un fond pentru zidirea unei biserici gr-cat.

Sămbătă, la orele 8 seară, va avea loc în sala hotelului „Bristol” un banchet în onoarea talentatului nostru poet George Coșbuc, premiul Academiei Române.

Inundări. Din Bacău (cort Caras-Severin) ni-se scrie: N'a fost destul, că Mureșul ne-a nimicit țarina, ci în 7 l. c. pe la orele 2 d. m. s'a deslășuit asupra comunei noastre o ploaie torențială și o rupere de nori, încât valea ce vine din pădure s'a năpustit asupra comunei, ducând cu sine toate gârdu-

rile dela grădini și scoțînd arbori din rădăcini. Valurile au dus chiar și vite cornute și porci, au nimicit aproape toate gările de prin ocoluri, ear' grădini-le-au fîcît numai gropi și pârâie. Potopul au lăsat în cea mai mare miserie aproape jumătate din comuna situată în apropierea văii, adică partea învecinată cu comuna TELA.

Din Sas-Sebes se vestește, că în urma ploilor mari și continue, valea Secașului, care curge pe lângă oraș, a esundat, luând cu sine poduri, case și mai ales zidiri economice. Locul potopit prezintă tristul aspect al miseriei. Psugubele sînt mai.

În legătură amintim, că presa din București proiectează arangierea unor sîrbări populare în favoarea inundaților din România. În curînd toate ziarele vor fi convocate, să decidă asupra acestui marimimos proiect.

Circulația de tren între Cucerdea și Vinul-de-sus, delăturându-se toate pedecile, s'a redeschis cu ziua de ieri.

Otrăvirea unei familii. O crimă îngrozitoare s'a săvîrșit în comuna Apădi, lângă Chișineu. Răufăcători necunoscuți au otrăvit pe o mamă și patru copii ai săi. Nenorocita mamă, împreună cu doi copii, a murit imediat, atît de puternică a fost otrava; ceilalți doi copii trag de moarte.

Contra Jidovilor. În localitatea galițiană Skadnica a izbucnit luni o violentă răscoală contra Jidovilor. În-oana de acolo muncitorii creștini au ajuns la încercare cu cei jidovi, cari amenințaseră cu bătaie pe un lucrător creștin. Lucrătorii antisemiți au bătut strajnic pe Jidovi, le-au spart ferestrele și ușile dela locuințe și le-au dărîmat vre-o douăzeci de case. Intervenind gendarmii, lupta a devenit și mai înverșunată, un lucrător a fost omorît, foarte mulți greu răniți. Gendarmii au recăstat 17 lucrători. Autoritățile locale au acervat miliție.

Fișpan condamnat. La tribunalul din Mureș-Vasarhei s'a pertractat ieri procesul intentat fișpanului din Brașov Maurer și secundanților sei, cari anul trecut provocaseră la duel pe Luta Korodi, pe atunci redactor responsabil la „Kronsfalter Zeitung”, organul Sașilor verzi din Brașov. Maurer a fost osăndit la 2 zîe, secundanții lui la o zi temniță de stat; Korodi a fost achitat. Procurorul a apelat contra achitării lui Korodi.

Pentru onoarea lui Victor Hugo. Un cas interesant se anunță din Paris. Fostul prim-ministru francez, Emil Olivier a publicat de curînd în „Figaro” un articol intitulat „Amintiri despre lovitura de stat a lui Bonaparte”. Articolul atacă violent pe clasicul poet Victor Hugo, trimbându-l de mincinos. Nepotul lui Victor Hugo, Georges Hugo a protestat, în foaie „Journal”, contra caluniei moșului seu. În urma acestui articol, fiul lui Emil Olivier, Daniel, a provocat la duel pe Georges Hugo. Duelul însă n'a avut loc, de oare-ce Olivier a declarat prin for, că nici prin gînd nu i'a trecut să vatememoria lui Victor Hugo.

Cel mai nou furt de tablouri. Poliția din Hamburg a înștiințat telegrafic poliția din Budapesta, că din galeria de tablouri din Hamburg hoți necunoscuți au furat două tablouri. Unul e de O. Sterley, lat de 1 metru și lung de 30 cm., reprezentînd un peisagiu mocirlos; celalalt de Fahrhad, lung de 63 cm. și lat de 49 cm. tot peisagiu.

Răscoală țerănească. În comuna ungurească Alpar (cort. Baranya) a izbucnit luni o violentă răscoală. Ansă a dat așezarea noiei stații de tren. Locuitorii, înfîrtăți contra reprezentanței lor, au atacat casa comună, unde se ține tocmai ședința în chestia stației de tren. Gendarmii, acești archizelosii reprezentanți ai stăpînirii, s'au încercat să respingă mulțimea, dar n'ereușind, au dat mai multe focuri. O femeie a fost omorâtă, doi țerani răniți de moarte, ear' mulți greu răniți. Nu peste mult o companie de honvezi din Kunfélegyháza a sosit la locul sângeroscii răscoale și a risipit mulțimea, restabilind liniștea. Dar situația persistă a fi amenințătoare; comuna o cutieră necontentat patrole de honvezi.

Charlota Wolter pe moarte. Cелеbra tragediana vieneză Charlota Wolter, care de multă vreme zace greu bolnavă, e acum pe moarte, așa se anunță din Viena. Profesorul universitar Nottnagel, vestitul medic, și Drul Prick, medicul de casă al bolnavei, au ținut de curînd un consiliu, constatînd, că în tot momentul se poate aștepta catastrofa.

Greva de tramvay din Viena continuă. Comunicația se susține în parte. Societatea de tramvay a angajat Marți peste 100 de noi slujbași. Greviștii fac ici colea turburări; mai mulți au fost deținuți Alaltieri după ameazi s'a ținut la „Volkshalle” o mare adunare a greviștilor, cari au apărut cu groafoe albe, insignul antisemiților. Au asistat și câțiva deputați sociali-creștini, cari îndemneau pe greviști la persistență. Adunarea a decis unanim continuarea necondițională a grevei, apoi s'a risipit între aclamări entusiaste la adresa lui Lueger.

Este un lucru cunoscut, că cu începerea anotimpului mai călduros, toate erorile și scaderile teintului se ivesc și așa li arată în formă neplăcută. Ca aparențele acestea să se poată delătura, recomandăm preparatele Ninon într-o miie de casuri recunoscute de bune, din farmacia orășenească în Timișoara a lui Teodor Albert. Facem atente pe d-mele acelea, cari doresc, a avea un teint nemeaculat la înseratul de astăzi.

A doua copilărie. În Viena a răposat de curînd o d-șoară Ernestina Schrockl, în etate de 79 ani. Veterana domăsoară trăia deja de 20 de ani în cea mai deplină singurătate, avînd o locuință modestă. Trăia de pe o zi pe alta dintr-o mică avere moștenită dela părinți, și ce e mai curios, partea cea mai mare a venitului seu o cheltuia pe jucării și pe păpuși. După moarte s'au aflat la ea o mulțime de păpuși de tot felul, pe cari le comanda mai ales din Paris. Răposata a testat toate aceste jucării unei prietene, asemenea fată bătrînă. Aceasta însă a refuzat nostima moștenire, deși jucăriile prețiau aproape 1000 franci.

Și-a văzut — cadavrul. Un caz sinistru s'a petrecut nu de mult la Paris. O tînără d-nă, Virginia Leblanc, intră într-o seară ca de obicei în apartamentul său. La ușa cea mare a imobilului, portăreasa îi ese înainte și făcîndu-și semnul crucii, exclamă: Cum d-nă, nu ești moartă? La semnul de surprindere al locatarei, portăreasa invită pe d-na Leblanc să se sue în apartamentul său. Un spectacol ciudat se desfășură locatarei. Ferestrele camerei erau deschise, ear' în patul de culcare, în propriul ei pat, la capătul căruia ardeau două enorme facle, era întins cadavrul unei femei, pe care-l păzeau doi agenți ai poliției. Ce se întîmplase? Peste zi, se pesu ise în Sena cadavrul unei femei care semăna foarte mult cu locatara în costume. Constatîndu-se regretabila greșeală și identitatea celei moarte, cadavrul fu transpus la locuința acesteia.

Știri mărunte. Rector al universității din Budapesta pe 1897—98 a fost ales Dr. Herczeg Mihály, profesor de jură. — Lângă Stefanskirchen a trîsnit la 6 Iunie n. în depoul de praf de pușcă; peste 100 măji de praf au explodat; în oraș 2 chlm. departe de depou, explosia a spart multe ferestre și uși. — Guvernul francez a propus camerei 1,200,000 fr. credit pentru ajutorarea economicilor mizeri din Algeria. — În Banyklok a izbucnit holera. — Clara Ward a sosit cu tigănușul ei Rigby, în Viena, unde va încerca să joace la un orfău.

MOISE BOERIU,

director școlar în Turnu-Măgurele (România), astăzi la 4 ore d. a. a răposat după lungi și grele suferințe, în etate de 49 ani în institutul de alienați din Sibiul.

Rămășițele pămîntești ale scumpului defunct se vor înmormînta Vineri în 11 Iunie st. n. a. c., la 3 ore d. a., după rîitul gr-cat, în cimitierul gr-cat. dela Poarta-Turnului, spre repaus etern.

Cuprinși de adăncă durero, aducem această tristă știre la cunoștința tuturor conșăgenilor, amicilor și cu noșcilor răposatului în Domnul.

Sibiul, în 9 Iunie st. n. 1897.

Jalnica familie.

Abonament lunar

pentru Iunie st. v.

— cu prețurile din capul foi —

Invită

Administrațiunea ziarului „TRIBUNA”.

Reuniunea femeilor române
din comitatul Hunedoarei.

— Dare de seamă despre contribuiriile făcute în favorul fondului. —

— Cei ce au primit liste sînt rugați a le returna. —

(Urmare).

Pe lista nr. 100, colectantă d-na Maria Bontescu din Hațeg: Maria Bontescu 1 fl., Nicolau Nestor, vicar gr-cat. 3 fl., Maria Șelariu 1 fl., Gusto Savu 1 fl., Sofia Peovits 1 fl., Silvia Tulvan 1 fl., Maria Costa 1 fl., Susana Tocaci 1 fl., Susana Roman 1 fl., Fira Făgărăș 1 fl., Iulia Lenkeș 1 fl., Susana Muntean 50 cr., Helena Pap 50 cr., Susana Vladone 1 fl., Mărioara Peter 50 cr., Maria Berzan 1 fl., Lucreția Muntean 50 cr., Catintea Todoseie 1 fl., Mina Doboi 1 fl., Netti Todoseie 50 cr., Mărioara Eliu n. Muntean 1 fl., Sebastian Negru 1 fl.

Laolalt 21 fl. 50 cr.

Reuniunea română de cîntări din Hațeg din venitul balului 27 fl.

Pe lista nr. 131: d-na Anastasia Orbonașiu din Orăștie 2 fl.

Venitul curat al convenirei sociale dela 27 Aprilie 1897 st. n. arșngiată în favorul reuniunei din Dobra, prin d-na Regina Dragomir 37 fl. 62 cr.

(Va urma).

Bibliografie.

La „Tipografia”, societate pe acțiuni în Sibiul, se adă de vînzare următoarele noutăți musicale:

Les beaux yeux. Valse pentru piano de Mathilde Mironescu. 1.—
Terăncuța. Căntec popular pentru voce și piano de Costache Moinaru. —.50
Hora înfrîșirii, pentru piano de P. G. Nițescu. —.75
La tine copiliță dragă. Romanță de Droianu. —.50
Toujours avec argent. Polca franceză pentru piano de Sig. Paulmann. fl. —.50
La blondine. Polca mazuza pentru piano de Sigismund Paulmann. —.50
Turda. Marș patriotic de Paulmann. —.50
Hora reginei. De Sigis. Paulmann. —.25
Sărba păpușelor. De Sig. Paulmann. —.25
Marș turcesc. De Sigis. Paulmann. —.25
Intermezzo pentru piano de M. Capșa. —.50
Les fleurs de Maiu. Valse de Ant. Cirillo. 1.—
Sărba oficerilor. De C. Dimitrescu. —.50
La fille du Marin. Vals de Ivanovici. 1.—
Daisy Bell. Valse (All Right) de C. Kaps. —.75
Liniște. Vals pentru piano de Dimitrie St. Cristide. 1.—
Am plîns. Romanță pentru voce și piano de Alphonse Cirillo. —.75
Singurătatea. Romanță pentru voce și piano de Alphonse Cirillo. —.75
Claire. Polca pentru piano de Alph. N. Ochialbi. —.25
Institutele-Unite. Vals pentru piano de Carol Decker. 1.—
Sărba Bucureștilor, pentru piano de Const. Dimitrescu. —.50
Sărba mirilor. De C. Dimitrescu. —.50
Iubileul. Marș de Gh. Fotino. —.75
Surorile. Hora de Gh. Fotino. —.50
Elisa. Polca franceză de G. Ionescu. —.50
Zéphir. Polca mazuza de G. Ionescu. —.75
Souvenir de Zürich. Polca mazuza de Anton Kneisel. —.50
Pas de quatre original. De Mayer Lutz. —.50
Gavotte de la Princesse „Marie”. De Michel Margaritescu. —.57
Ai plîns și tu vrodată? Romanță pentru voce și piano de Ernest I. Alexandrescu. fl. —.50
Nu înfeleg. De E. I. Alexandrescu. —.50
Pictoriilor! De E. I. Alexandrescu. —.50
Un fir electric. De E. I. Alexandrescu. —.75
L'Affection. Polca franceză p. piano de C. D. Belortu. —.50
De Braila à Gènes. Galop pentru piano de C. D. Belortu. —.50
Sărba Bucureștilor, pentru piano de Ioan D. Burlan. —.50
Sărba Bucureștilor, pentru voce și piano de Ioan D. Burlan. —.50
Didi. Polca mazuza pentru piano de Ioan D. Burlan. —.75
Isvorul. Romanță pentru voce și piano de Dimitrie St. Cristide. —.50

La comanda de afară se adaugă pentru porto postal totdauna încă 5 cr., ear' pentru expediție recomandată 2) cr. v. a. Pentru siguranța expediției recomandăm modalitatea de urmă.

„Naționalitatea”. Societatea noastră „Tipografia” a scos într-o elegantă broșură interesantul studiu de Max Nordau despre „Naționalitate”. Valoarea acestui studiu este cunoscută cetitorilor nostri; limbajul frumos, în care „Rosmarin” al nostru a știut să-l îmbrace e gustat deja de cetitorii nostri, căci în „Tribuna” s'a publicat mai înainte. Vorba era numai, că interesele observațiuni originale ale genialului autor se nu rămână reseritate prin atîția numeri de ziar, ci să fie colectate într-un mănunchiu, mai accesibile la cetit și meditat. Aceasta a împlinit-o „Tipografia” când a retipărit articolul din „Tribuna” în broșura de față. În estensiune de 40 pagini, tipărite frumos pe hârtie fină, această prețioasă broșură s'ă trimite francat pentru 25 cr. A se adresa la librăria „Tipografiei” soz. pe acțiuni în Sibiul.

Monografia „Albinei”. A apărut: „Monografia institutului de credit și de economii „Albina” 1872 — 1897. Din înșărcinarea direcțiunei publicată de Petra Petrescu. Sibiul. Editura institutului „Albina” 1897. Cartea se întinde pe 236 pag. și are mai multe ilustrații: „Albina” Visarion Roman, P. Cosma, întemeietorii și foștii și actualii membrii ai direcțiunei.

Călindarul zilei.

11 Iunie n. 1897.

Iulian: C. P. Isachiu.
Gregorian: Varnava.
Soarele: răsare 4 05, apune 7 55 m

Sostți în Sibiul.

În 10 Iunie n. 1897.

Hotel „Imperatul Romanilor”. Hartman și I. Kiss din Budapesta, Skuterky din Brîn, Gepvald din Meran, E. Zentler și S. Rebnr din Viena, voiağiori; Rök, din Reghinul-săcesc și Lenhardt din Brașov, comercianți; V. Kostend, pretor-suprem din Brașov; Silberberg, inginer din Rînnic; N. Ivan, protopresbiter și Rössler, inginer din Alba-Iulia; Gabini și Schuster preoți din Seiden.

Hotel „Neurhres”. E. Wogrinescu, proprietar din Rakersburg; I. Săbăringer din Spielfeld, I. Wagner din Eger. F. Hafner din Graz, G. Goldzieher și M. Klein din Viena, toți voiağiori; I. Weiss, voiağior din Budapesta.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 8 Iunie n. 1897.

Sămînțe	Qualitatea per 100 chilogr.	Prețul per 100 chilogr. dela	Qualitatea per 100 chilogr.	Prețul per 100 chilogr. dela
Grâu				
Băntănească vechie	75	—	78	7.80
Grân dela Tisa	75	—	76	8.10
Grân „Penta”	75	—	76	8.10
Grâu de Alba-Reg.	75	—	76	8.10
„Baclosa”	75	—	76	8.10
Grâu ung. de Nord	75	—	76	—
Sămînțe, vechi ori noue	Sotul	Qualitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr. dela	Qualitatea per Hect.
Săcară		70—72	4.35	6.4
Orz	de nutreț	60—62	4.50	4.75
	de vînzare	62—64	5.—	5.80
„Ovăs	de bere	64—66	6.50	8.—
Cucuruz (porumb)	băntă.	70—72	5.75	6.20
	dealt secul	—	3.70	3.80
Meiu		—	3.20	3.65
Hrișcă		—	4.10	4.60
Grân	Sept.-Oct.	7.50	7.51	
Cucuruz	Mart.-Apr.	8.80	8.84	
Orz	Maiu-Iun.	—	—	
	Iulie-Aug.	—	—	
	Mart.-Apr.	5.28	5.30	
	Oct.	—	—	
Rodnote diverse	Sotul	Ocruul	dela	pînă
Săm. de trif.		Lucernă ungurească	—	—
„		roșie	—	—
Oleu de rap.		rafinat	—	—
Uns. de porc		dela Pesta	58.10	54.—
Slănină		dela țeară	—	—
„		sventată	—	—
Său		afumată	53	54
Prunc		—	—	—
Lictar		slavon nou	23	24
Miere		băntănească	—	—
Ceară		brută	—	—
		galbină străcurată de Rosenau	—	—
Spirit		Bani	Marfa	
Brut, pentru rafinirie		14.75	15.—	
Rafinat, pentru comercianți mari		52.50	53.—	
Brut, „		60.50	61.—	

Cursul pieței din Sibiul.

Din 10 Iunie n. 1897.

Hârtie-monetă română	Cump.	9.44	vînd. 9.50
Lire turcești	„	10.62	„ 10.70
Imperiali	„	9.55	„ 9.57
Ruble rusești 100 a	„	126.23	„ 127.—
Galbeni	„	5.60	„ 5.66
Napoleon-d'ori	„	9.48	„ 9.53
„ (rusești)	„	9.45	„ 9.50

Bursa de Budapesta.

Din 8 Iunie n. 1 7.

Renta de aur ung. 6%.	123.20
„ „ „ 4%.	101.20
„ „ „ 3%.	123.50
Impurmulul căilor ferate ung.	123.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	101.40
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	121.60
Bonuri rurale ung.	97.—
„ croate-slavone	101.50
Obligațiunile desp. regalilor	101.75
Impurmul cu premiu ung.	162.00
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	142.70
Renta de hârtie austriacă	102.29
„ de argint austriacă	101.25
„ de aur austriacă	123.50
Losurile austriace din 1860	159. 5
Acțiunile băncii austro-ungare	962.—
„ de credit ung.	—
„ de credit austr.	—
Scrișuri fonciare ale institutului de credit și economii „Albina”	101.75
Argintul	5.69
Galbeni împărătești	5.67
Napoleon-d'ori	9.54
Mărci 100 imp. germane	58.80
London 10 Livres sterlingi	120.—

Bursa de Viena.

Din 8 Iunie n. 1897.

Renta de aur ung. 6%.	123.25
„ „ „ 4%.	101.10
„ „ „ 3%.	123.50
Impurmulul căilor ferate ung.	123.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	101.40
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	121.60
Bonuri rurale ung.	97.30
„ croate-slavone	101.50
Impurmul cu premiu ung.	162.00
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	142.—
Renta de hârtie austriacă	102.—
„ de argint austriacă	101.0
„ de aur austriacă	123.7
Losuri austriace din 1860	119.—
Acțiunile băncii austro-ungare	961.10
„ de credit ung.	—
„ de credit austr.	—
Argintul	5.69
Galbeni împărătești	5.67
Napoleon-d'ori	9.53
Mărci 100 imp. germane	58.80
London 10 Livres sterlingi	119.85

Bursa de București.

Din 28 Maiu v. — 4 ore p. m.	Casa
------------------------------	------

